

JORIS VERHULST

(1906 – 1987)

Hij wordt geboren te Berchem op 10 februari 1906 als zoon van een Antwerpse diamantair. De drie kinderen van het gezin groeien op in Brasschaat. Na succesvolle middelbare studies in het college te Berchem gaat hij scheikunde studeren te Leuven in 1924. Hij slaagt er elk jaar met grote onderscheiding en promoveert in 1930 tot doctor in de Wetenschappen met een proefschrift over butenolen aanwezig in de melasse.

In 1929 wordt hij aspirant bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Bij prof. F.M. Jaeger aan de Rijksuniversiteit te Groningen specialiseert hij zich in de structuuranalyse van kristallen. In 1932 wordt hij docent benoemd.

Een uitgebreide en gevarieerde didactische opdracht

Hij wordt er eerst belast met de cursus en oefeningen kristallografie voor de studenten van de kandidaturen wetenschappen en toegepaste wetenschappen en met de cursussen scheikunde voor de studenten in de landbouw- en handelswetenschappen.

Als student en hoogleraar speelt hij een belangrijke rol in de vervlaamsing van het scheikundig instituut. In die moeilijke tijden wordt hij plaatsvervanger en titularis van de leergangen en oefeningen organische en anorganische scheikunde in de twee licenties scheikunde. In 1946 bij het emeritaat van prof. Van Buggenhout wordt hij belast met de leergang scheikunde in de kandidaturen geneeskunde, wetenschappen en toegepaste wetenschappen. Zijn omvangrijke opdracht bestaat er in 25 semesteruren theoretische cursus te geven en meer dan 1000 studenten te ondervragen in de juni-zittijd. Van hem kan men terecht zeggen dat hij de katholieke Vlaamse intellectuele elite, ontelbare dokters, ingenieurs, apothekers, leraars, biologen, geologen en chemici van de Westhoek tot de Maaskant, geïntroduceerd heeft in de basiskennis van de scheikunde.

Hij stelt een uitgebreid leerboek op, samen met prof. Albert Bruylants en prof. Jean-Charles Jungers, over algemene (1954), anorganische (1953) en organische (1958) scheikunde.

Vanaf 1970 bij het tot stand komen van de nieuwe structuren aan de universiteit van Leuven en tot bij zijn emeritaat in 1974 is hij een zeer gewaardeerd voorzitter van het departement scheikunde, waar hij een beleid voert gekenmerkt door onbaatzuchtigheid en bereidheid tot dialoog.

Waardevol wetenschappelijk onderzoek

Zijn onderzoeksdomein situeert zich vooral in de organische scheikunde. Hij bestudeert vooral de Friedel-Craftsreacties : behandeling van aromatische verbindingen met alkylierend of acylerend reagens. In deze electrofiele aromatische substitutiereacties ontstaan allerlei uitgangsmaterialen voor verdere chemische verbindingen.

Zijn aandacht gaat hierbij vooral naar opheldering van het reactiemechanisme en de rol van de Lewiszuren als katalysator. Hij is de promotor van een 40-tal doctoraatseindwerken en is lid van verschillende wetenschappelijke commissies.

Rechtvaardig en rechtlijnig

Bij de velen die prof. Verhulst gekend hebben blijft hij in de herinnering voortleven als een goede leermeester en strenge maar objectieve examinator, een eenvoudige standvastige collega, een stimulerende en begrijpende dienstoverste.

Hij was ook een groot muzikliefhebber en speelde cello in het Leuvens Universitair Symfonieorkest.

Hij was groot-officier in de Leopold II-orde.

Hij was gehuwd met mevr. Hilde Janssens en een liefdevolle vader van 3 kinderen.

Hij overleed op 21 december 1987 te Leuven.

Paul Balduck

December 2010